

виявилися занадто великі. Проектом передбачено вирішити цю задачу шляхом проходження уклонних магістральних виробок по пласту k_8^H , з якого квершлагами будуть розкриватися пласти l_2, l_3, l_4 . Проведення цих виробок забезпечить підготовку запасів більше 7 млн. тон і ритмічну роботу шахти на найближчі роки;

з метою підвищення технічного рівня виробництва на шахті пропонується упровадження нової техніки і технологій. Інноваційні технічні проекти включають застосування буро-шнекової установки БШК-2ДМ для безлюдної виїмки вугілля, упровадження нової високої технології анкерного кріплення виробок із застосуванням смол, які швидко твердіють.

Бібліографічний список

1. **Дорогунцов С., Федорищева А.** Научно-технический прогресс как основа развития производства и снижения его потенциальной опасности // Экономика Украины. — 1998. — №3. — С.4–12.
2. **Бариленко В.И.** Совершенствование анализа себестоимости промышленной продукции. — Саратов: Изд. Сарат. ун-та, 1984. — 69с.
3. Планирование и организация основных фондов в промышленности / Иванов Н.И., Бреславцев А.В., Левина Е.В., Михальская В.А., Хижняк В.И. / Под ред. **Н.И. Иванова**. — К.: Наукова думка, 1982 — 368с.
4. **Рогов Е.И., Кадыров А.С., Коркин А.А.** Оптимизация горно-строительных работ. — Алма-Ата: Наука, 1990. — 237с.

ЛИСЕНКО І.В., ст. гр. ЕГП-06

Наук. кер.: Кучер В.А., к.е.н., доц.

ДВНЗ "Донецький національний технічний університет",

м. Донецьк

МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Проведено изучение роли и функций инвестиционных процессов в экономике. Рассмотрено формирование инвестиционной стратегии предприятия. Проведен общий финансовый анализ деятельности предприятия: проведен анализ показателей платежеспособности, финансовой стойкости, а также оценена вероятность банкротства предприятия.

Актуальність. У системі відтворення, безвідносно до його суспільної форми, інвестиціям належить найважливіша роль у справі поновлення і збільшення виробничих ресурсів, а, отже, і забезпеченні визначених темпів економічного росту. Якщо представити суспільне відтворення як систему виробництва, розподілу, обміну і споживання, то інвестиції, головним чином, стосуються першої ланки — виробництва, і, можна сказати, складають матеріальну основу його розвитку.

Інвестиції грають центральну роль в економічному процесі, вони визначають загальне зростання економіки. У результаті інвестування засобів в економіку збільшуються об'єми виробництва, зростає національний дохід, розвиваються й ідуть вперед в економічному суперництві галузі і підприємства найбільшою мірою задовольняючий попит на ті або інші товари і послуги. Отриманий приріст національного доходу частково знову накопичується, відбувається подальше збільшення виробництва, процес повторюється безупинно [1]. Таким чином, інвестиції, що утворюються за рахунок національного доходу в результаті його розподілу, самі зумовлюють його зростання, розширене відтворення. При цьому, чим ефективніше

інвестиції, тим більше зростання національного доходу, тим значніше абсолютні розміри накопичення (при даній його частці), що можуть бути знову вкладені у виробництво. При досить високій ефективності інвестицій приріст національного доходу може забезпечити підвищення частки накопичення при абсолютному зростанні споживання [2, 3]. Значущість і важливість інвестиційних рішень зв'язана з трьома аспектами цих процесів:

інвестиції носять стратегічний характер, оскільки роблять довгостроковий вплив на виробництво;

інвестиції впливають на тактику підприємства в частині структури поточних виробничих витрат шляхом її стабілізації за рахунок упорядкування витрати сировини, матеріалів, паливно-енергетичних ресурсів, витрат на ремонт і обслуговування, оскільки спрямовані на введення більш зробленої техніки і технології та інших нововведень;

інвестиції впливають на фінансовий стан інвестора через заморожування капіталу і через наступні прибутки і витрати [4].

Ціль дослідження: пошук резервів підвищення фінансової ефективності промислового підприємства.

Основна частина. ВАТ "Комсомольське рудоуправління" являється найкрупнішим на Україні підприємством, що випускає металургійні вапняки фракції Ч и С (конвертерний) для потреб металургійних і машинобудівних заводів України і ряду країн СНД. Крім того, підприємство робить і поставляє вапняк для цукрової, харчової і хімічної промисловості. З відходів виробництва флюсових вапняків, а також шляхом переробки, що попутно добувається, некондиційної сировини підприємство робить будівельний щебінь. Продукція по хімічному складі більш високої якості, ніж по технічних умовах (ТУ), що приваблює споживачів .

Останнім часом підприємство цілеспрямовано працює над поширенням номенклатури продукції, поліпшенням її конкурентоздатності і за рахунок цього, збільшенням ринку збуту. Почато освоєння і випуск фракції 80–130 мм для металургійного комплексу і заводів цукрової промисловості. Намічається реконструкція ДЗФ для випуску продукції для підприємств енергетичного комплексу, цементної промисловості й агломераційного виробництва. Почато проектні роботи з будівництва цеху по виробництву вапна і силікокальція.

Дебіторська заборгованість склала за третій аналізуємий період 16,50%. Вона зменшилась, у порівнянні з другим періодом на –5,21%, але це дуже незначний показник. Кредиторська заборгованість зменшилася на 8090 грн, а це лише 0,18%. Проведений аналіз ліквідності показує, що підприємство не в змозі повернути кредиторську заборгованість у короткі строки. Існує ризик неплатоспроможності підприємства навіть у разі своєчасного повернення дебіторської заборгованості, тому було проведено розрахунок Z рахунок Альтмана. Він визначив на кінець періоду 1,021. А це вказує на дуже велику ймовірність банкрутства. Тому слід негайно розробити заходи щодо зміни стратегії підприємства, впровадити засоби підвищення інвестиційної привабливості підприємства з метою залучення інвестиційних ресурсів для збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції.

Останнім часом підприємство цілеспрямовано працює над розширенням номенклатури продукції, поліпшенням її конкурентоздатності і за рахунок цього збільшенням ринку збуту продукції. З огляду на стійкий попит споживачів металургійного й енергетичного комплексу країни, хімічної, цементної, промисловості на найближчі 30–50 років, і заможність запасами Комсомольського рудоуправління на 15–20 років, гостро постає питання підтримки виробничої потужності підприємства, зокрема введення в дію нової перспективної Родниковської ділянки флюсових вапняків високої якості. На жаль, фінансове положення підприємства не дозволяє вчасно фінансувати розвідницькі, проектні роботи, що в майбутньому може привести до спасу потужності підприємства по товарній

продукції і зниженню об'ємів виробництва в металургійних, хімічних, енергетичних, цукровому комплексі країн, з огляду на, що знайти альтернативу якісній карбонатній сировині рудоуправління буде практично неможливо. Далі; згідно з положеннями роботи [5] аналізується фінансовий стан досліджуваного підприємства з метою

Інвестиційна стратегія підприємства формується під впливом багатьох факторів, серед яких для умов КУ є потреба чорної металургії у вапняку флюсовому звичайному, а також можливості КРУ задовольняти ці потреби, тобто зберігати і збільшувати виробничу потужність. Перспективна потреба чорної металургії у вапняку флюсовому звичайному представлена в табл. 1.

Таблиця 1

Перспективна потреба чорної металургії у вапняку флюсовому звичайному

Види продукції	Фактично			Прогноз	
	1995	2000	2005	2010	2015
Вапняк флюсовий: всього млн. тон % к 1990 р.	24,9 100	12,0 48,2	18,0 72,3	18,4 73,9	18,4 100
Вапняк звичайний % к 1990 р.	17,1 100	9,3 54,4	14,0 81,9	14,4 84,2	14,4 84,2
З нього для конвертерного й феросплавного виробництва % к 1990 р.	2,5 100	1,6 64	5,6 в 2,2	6,0 в 2,4	6,0 в 2,4
Доломитизований % к 1990 р.	7,8 100	2,7 34,6	4,0 51,3	4,0 51,3	4,0 51,3

У зв'язку з вибуваючою потужністю підприємства буде введено в експлуатацію Родніковське родовище, що дозволить значно зменшити дефіцит конвертерного вапняку в Україні. Враховуючи розташування родовища переробку вапняків планується здійснювати на ДЗФ ВАТ "Комсомольське рудоуправління". Родніковське родовище дозволить забезпечити потребу в якісному вапняку усіх галузей промисловості України, а також здійснювати поставки в інші країни.

Як свідчать дані, потреба чорної металургії у вапняку флюсовому звичайному та доломитизованому в перспективі знизився відповідно на 15,8 і 48,7 по зрівнянню з рівнем споживання у 1990 року, на той час як потреба у вапняку для конвертерного та феросплавного виробництва збільшиться з 2005 року у 2,4 разів. Таке різке збільшення потреби у вапняку для конвертерного виробництва обумовлено зміною мартенівського виробництва сталі конвертерним та електротермічним у яких питома витрата ізвести збільшиться у 6 разів.

Таким чином, введення в експлуатацію нового родовища забезпечить підтримання виробничої ваги підприємству, повисить ефективність виробництва, а також допоможе зробити нові робочі міста. До реалізації пропонується два альтернативних варіанти освоєння нового виробництва. Обидва ці варіанти є взаємовиключними, тому стає проблема оцінки їх економічної ефективності та відбору найбільш вигідного варіанту.

Інвестиційний процес досягає найвищої ефективності за умови досягнення стану гармонії як під час прийняття рішення, так і у процесі його здійснення.

Пошук нових ідей щодо капіталовкладень — прерогатива не тільки керівництва підприємства чи дослідного підрозділу. У ньому повинні бути зацікавлені якомога більше працівників. Це досягається природним шляхом у разі впровадження інших форм власності (акціонерної), які не відокремлюють працівника від засобів виробництва та отриманих прибутків. Комсомольське рудоуправління у 2000 році змінило форму власності й стало відкритим акціонерним товариством.

На думку автора акціонерна форма господарювання дасть змогу отримати добрі економічні результати як акціонерам (зростання прибутку), так і державі (зростання прибутків від податків), а також забезпечить такі можливості:

централізацію індивідуальних капіталів, які згодом можуть скласти великий акціонерний капітал;

децентралізоване переливання інвестиційних і кредитних ресурсів у сфери найбільшого їх використання;

демократизацію управління підприємством та суспільного контролю;

структурну реорганізацію в економіці, розвиток нових підприємств, випуск нових товарів, надання нових послуг, підвищення технологічного рівня та рентабельності підприємства;

довгострокові перспективні інвестиції.

З загального розміру інвестиційних вкладень велика частина доводиться на капітальні вкладення в розширене відтворення, основним джерелом яких є національний доход. Про розмір цих вкладень, названих чистими інвестиціями, можна судити по прирості основних фондів, хоча точної відповідності між ними за кожний відрізок часу може не бути. Приріст основних фондів за визначений період, як правило рік, обчислюється по вартості закінчених об'єктів будівництва, прийнятих на баланс, а капітальні вкладення даного року складаються з відпущених банками засобів, що втілюються в закінчені і здані основні фонди по закінченню необхідного для завершення будівництва визначеного часу. Іншим джерелом капітальних вкладень є амортизаційний фонд. Значна зношеність устаткування негативно позначається на якості продукції. Діючі нормативні терміни служби в середньому складають 16–17 років, а фактично — ще більше. Середні нормативні терміни служби, наприклад, по устаткуванню, доцільно скоротити до 9–10 років, що зажадає значного прискорення вибуття застарілого обладнання, а, отже, і збільшення фонду відшкодування. Тоді сума амортизації підвищилася б. Для технічного відновлення виробництва велике значення має використання капітальних вкладень на реконструкцію діючих підприємств. У зв'язку з цим дуже важливо встановити доцільне співвідношення між вкладеннями в нове будівництво, реконструкцію, модернізацію і розширення існуючих виробничих потужностей.

Висновки. Характерною рисою ринку є динамічність умов здійснення господарських процесів, що зумовлює значний ступінь впливу чинника непевності. Поява різних незапланованих обставин може перетворити цілі реальні в момент формування плану в недосяжні. Тому в умовах ринку зростає роль функції регулювання, що забезпечує подолання запланованих цілей перешкод, що з'явилися на шляху реалізації. Перегляд планів і організація їх здійснення за результатами контролю варто розглядати як важливу самостійну функцію керування інвестиціями. Економічний інтерес до інвестиційної діяльності можна визначити як прагнення потенційних інвесторів до одержання прибутку, збільшенню власності (майна, капіталу), що починаються дії по здійсненню інвестиції вимагають вкладення засобів і можуть принести прибутки або привести до збитків, і в такий спосіб торкають економічного положення інвестора й інших учасників інвестиційного процесу. Для того, щоб прийняти рішення про здійснення інвестиційної діяльності, кожний її учасник повинен одержати уявлення про ступінь реалізації його інтересів. Це може бути здійснено тільки на основі планування інвестиції і розрахунку показників її економічної ефективності. Їх проектний розмір, отриманий на основі інвестиційних розрахунків, дозволяє установити рівень відповідності цілям інвестора. Тільки на основі аналізу цих показників може бути усвідомлений інтерес до здійснення конкретного інвестиційного проекту. Будучи усвідомленим, інтерес штовхає інвестора до дій по його досягненню, перетворюється в спонукальний мотив, рушійну силу, породжує прагнення до боротьби за здійснення проекту. Це накладає велику відповідальність на розрахунок показників економічної

ефективності і пред'являє до нього суворі вимоги.

Бібліографічний список

5. Гордановская В.П., Левтринский Т.М., Ведмедь А.В. Снижение себестоимости продукции в условиях интенсификации производства. — К.: Техника, 1990. — 117с.
6. Голов С.Ф., Ефименко В.И. Учёт и контроль затрат: пути развития // Бухгалтерский учет. — 1991. — №11. — С.8–11.
7. Кияшко Ю.И. Прогнозы развития технологии подземной добычи угля // Уголь Украины. — 1998. — №10. — С.7–8.
8. Палий В.Ф. Основы калькулирования. — М.: Финансы и статистика, 1987. — 228с.
9. Рогов Е.И., Кадыров А.С., Коркин А.А. Оптимизация горно-строительных работ. — Алма-Ата: Наука, 1990. — 237с.

МОГДАЛЬОВА Н.В., ст. гр. МО-056
Наук. кер.: Руднева О.Ю., асист.
Автомобільно-дорожній інститут ДВНЗ "ДонНТУ",
м. Горлівка

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Проанализированы основные источники и формы финансирования инвестиционных проектов; рассмотрены направления усовершенствования механизма управления финансовым обеспечением инвестиционной деятельности; исследованы факторы, которые влияют на эффективность управления финансовым обеспечением инвестиционной деятельности.

Актуальність. Дослідження питань, пов'язаних з інвестуванням, завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. В сучасних умовах господарювання інвестиції виступають найважливішим засобом забезпечення виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, здійснення технічного переоснащення підприємств. При цьому поновлення нормальної інвестиційної діяльності в Україні є одним з основних напрямків стабілізації й розвитку ринкової економіки, для якої головними є товарно-грошові відносини. Тому на перший план виходять питання фінансового забезпечення інвестиційної діяльності. Існуюча в Україні економічна ситуація значно ускладнює інвестиційну діяльність, тому що порушено процес відтворення, спостерігається спад у відновленні основних фондів. Рішення цих питань пов'язано з урахуванням особливостей господарювання окремих підприємств і фінансовим забезпеченням їхньої інвестиційної діяльності, що неможливо без концентрації і раціонального використання наявних фінансових ресурсів. При цьому виникає ряд задач, які пов'язані з необхідністю підвищення ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності, а саме: раціональним використанням власних фінансових ресурсів, залученням додаткових засобів, визначенням оптимального співвідношення між обсягом власних та залучених ресурсів. У зв'язку з цим питання удосконалення механізму управління фінансовим забезпеченням інвестиційної діяльності набуває особливого значення.